

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI**

«Tasdiqlandi»
quruv ishlari bo'yicha
profektor N. A. Abdullayev
2025-yil "03" 06

**FALSAFA
FANI BO'YICHA
SILLABUSI
(Qo'shma ta'lim shakli 1-kurs uchun)**

Bilim sohalari:	200000	– San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohalari:	230 000	– Tillar
Ta'lim yo'nalishi:	60230100	– Filologiya va tillarni o'qitish (xitoy tili)

Toshkent – 2025

Fan sillabusi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti TDSHU Kengashining 2024 yil "29" 08 dagi 1-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan o'quv dasturi asosida ishlab chiqilgan va "Sharq falsafasi va germeneytikasi" kafedrasining 2025-yil "30" 06 dagi 21-son majlisida muhokama etilib, tasdiq uchun tavsiya etilgan.

Fan sillabusi TDSHU O'quv-uslubiy kengashining 2025-yil "30" iyundagi "9" son majlisida tasdiqlangan va ta'lim jarayonida foydalanish uchun tavsiya etilgan.

Tuzuvchilar:

Sh.N.Sulaymonova – TDSHU, "Sharq falsafasi va madaniyati" kafedrasini o'qituvchisi.

TDSHU O'quv-uslubiybo'limboshlig'i:
"30.06" 2025-yil _____ S.M.Umarova
(imzo)

«Sharq sivilizatsiyasi va falsafa» fakulteti dekani:
"28.06" 2025-yil _____ M.M.Askarov
(imzo)

"Sharq falsafasi va germeneytika" kafedrasini mudiri, falsafa fanlari bo'yicha PhD:
"30.06" 2025-yil _____ J.B. Sulaymonov
(imzo)

TDSHU ARM direktori:
"28.06" 2025-yil _____ M.M.Yuldasheva
(imzo)

FAN TO'G'RISIDA MA'LUMOT

Fan nomi:	Falsafa
Kurs turi:	Majburiy
Kurs kodi:	FAL1404
O'quvyili:	2025-2026
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	24
Amaliy mashg'ulotlar	
Seminar	24
Mustaqil ta'lim	72
Kredit miqdori:	4
Baholash shakli:	100 ballik
Kurs tili:	O'zbek
Auditoriya va vaqti:	Dars jadvaliga asosan

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Falsafa fanini o'qitishdan maqsad - talabalarda olam va unda insonning tutgan o'rni to'g'risidagi mantiqiy tizimga ega bo'lgan nazariy bilimlarni hamda ularni amaliyotda tatbiq etish konikmalarini shakllantirishdan iborat;
FM2	talabalarga tabiat, jamiyat va inson hayotini falsafiy anglashning mohiyatini, moddiy va ma'naviy hayotning o'zaro uyg'un holda rivojlanishini jamiyat barqarorligining muhim sharti ekanligini, XXI-asrda yuzaga kelgan global muammolar, ularni hal etish imkoniyatlari va istiqbollari; sun'iy intellektning insonga ta'siri masalasi; tabiat, jamiyat va inson tafakkuri rivojlanishining asosiy qonunlari va kategoriyalarini; mantiqiy tafakkur shakllari va qonunlarini; hayotning ma'nosi va axloqiy qadriyatlarini; olamni estetik idrok etishning asosiy kategoriyalari va tamoyillarini yoritib berish;
Fanning vazifasi (FV)	
FM3	Mazkur fan talabalarga mifologik, diniy va ilmiy dunyoqarash turlarini qiyosiy tahlil qilish orqali talabada zamonaviy, ratsional

	va insonparvarlikka asoslangan falsafiy dunyoqarashni qaror toptirish; borliq (ontologiya), rivojlanish (dialektika), bilish (gnoseologiya), inson (antropologiya) va qadriyatlar (aksiologiya) tizimiga oid abadiy falsafiy savollarning mohiyatini ochib berish; tabiat, jamiyat va inson tafakkuri rivojlanishining umumiy qonuniyatlarini o'rgatish orqali talabada o'z mutaxassisligi bo'yicha muammolarni hal qilishda umumfalsafiy metodlardan foydalanish ko'nikmasini hosil qilish; dogmatik qarashlardan voz kechib, har qanday axborot yoki g'oyani aql tarozisidan o'tkazish va mantiqiy asoslash madaniyatini singdirish.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Ijtimoiy-madaniy institutlar orqali musulmon Sharqi, G'arbiy Yevropa klassikalari, jamiyati va davlatining ko'zga ko'ringan mutafakkirlarining eng so'nggi falsafiy yondashuvlari va eng boy ma'naviy merosidan foydalanishga asoslangan falsafa haqida keng bilimga ega bo'ling. Yoshlarda jamiyatni demokratlashtirish va modernizatsiyalash jarayonida faol ishtirok etish hissini tarbiyalashi kerak. Insoniyat sivilizatsiyasining rivojlanish bosqichlari (Qadimgi dunyo, O'rta asrlar, Uyg'onish davri va h.k.) haqida umumiy tasavvur. Milliy va umuminsoniy qadriyatlar, axloq normalari haqidagi dastlabki tushunchalar.

Xorijtajribasigamuvofiqligi	
	Mazkur fan sillabusi xalqaro tan olingan reytinglarda birinchi top 300 talik ro'yxatga kiruvchi Leiden universiteti (University of Leiden (ARWU 101-150)) va Kembrij universiteti (University of Cambridge (ARWU 4)) xorijiy tajribasini inobatga olgan holda takomillashtirildi. https://studiegids.universiteitleiden.nl/en/studies/9708/philosophy-global-and-comparative-perspectives#tab-1 https://www.phil.cam.ac.uk/curr-students/guide-to-courses

Ta'lim natijalari (TN)	
	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TN1	- falsafaning asosiy muammolari, Sharq va G'arb falsafiy madaniyatidagi umumiy va o'ziga xos jihatlari, borliq falsafasi, bilish falsafasi, inson va jamiyat falsafasi, mantiqiy tafakkur shakllari va qonunlarini bilishning ahamiyati, olamga qadriyaviy munosabat,

	axloq falsafasi, nafosat falsafasi haqida <i>tasavvurga ega bo'lishi</i> ;
TN2	- tabiat, jamiyat va inson hayotini falsafiy anglashning mohiyatini, moddiy va ma'naviy hayotning o'zaro uyg'un holda rivojlanishini jamiyat barqarorligining muhim sharti ekanligini, XX-asrda yuzaga kelgan global muammolar, ularni hal etish imkoniyatlari va istiqbollarini; tabiat, jamiyat va inson tafakkuri rivojlanishining asosiy qonunlari va kategoriyalarini; mantiqiy tafakkur shakllari va qonunlarini; hayotning ma'nosi va axloqiy qadriyatlarni; olamni estetik idrok etishning asosiy kategoriyalari va tamoyillarini <i>bilishi</i> ;
	<i>Ko'nikmalar jihatidan:</i>
TN3	- inson borlig'ida o'zlikni anglashning ahamiyatiyuzasidan nazariy va amaliy xulosalar chiqarish; yalpi o'zaro aloqadorlik va rivojlanishning umumiy qonunlarini hamda kategoriyalarini mutaxassislik sohasi doirasida, shuningdek ijtimoiy hayotda mavjud narsa va hodisalarni tadqiq etish jarayonida qo'llash; mantiqiy tafakkur qonunlari va shakllari; axloq va nafosat falsafasiga oid bilimlardan bilish amaliy faoliyatda foydalanish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i> .
	<i>Malakalar jihatidan:</i>
	Turli madaniyatlar, dinlar va qarashlarga nisbatan tolerant (bag'rikeng) munosabatda bo'ladi, "oq-qora" fikrlashdan chekinib, voqelikning murakkabligini anglaydi; O'z hayotining ma'nosi, maqsadi va jamiyatdagi o'rni haqida ongli, falsafiy asoslangan qarorlar qabul qila olish kabi malakalariga ega bo'lishi kerak.

Fan mazmuni		
	Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	Darssoatlarha jmi
M1	Falsafa: predmeti, falsafiy bilim strukturasi va ijtimoiy funksiyalari.	2
M2	Falsafaning tarixiy-sivilizasion xilma-xilligi. Sharq falsafasi.	2
M3	Falsafaning tarixiy-sivilizasion xilma-xilligi. G'arb falsafasi	2
M4	Ontologiya – borliq haqidagi falsafiy ta'limot.	2
M5	Falsafaning asosiy qonunlari va kategoriyalari.	2
M6	Bilish falsafasi (Gnoseologiya).	2
M7	Ong falsafasi.	2
M8	Jamiyat falsafasi.	2
M9	Falsafiy antropologiya.	2

M10	Tarix falsafasi, madaniyat va sivilizatsiya.	2
M11	Qadriyatlar falsafasi. (Akseologiya)	2
M12	Mantiq.	2
JAMI		24 soat
Mashg'ulotlar shakli: seminarmashg'ulot (S)		Darssoatlarha jmi
S1	Falsafa: predmeti, falsafiy bilim strukturasi va ijtimoiy funksiyalari.	2
S2	Falsafaning tarixiy-sivilizasion xilma-xilligi. Sharq falsafasi.	2
S3	Falsafaning tarixiy-sivilizasion xilma-xilligi. G'arb falsafasi	2
S4	Ontologiya – borliq haqidagi falsafiy ta'limot.	2
S5	Falsafaning asosiy qonunlari va kategoriyalari.	2
S6	Bilish falsafasi (Gnoseologiya).	2
S7	Ong falsafasi.	2
S8	Jamiyat falsafasi.	2
S9	Falsafiy antropologiya.	2
S10	Tarix falsafasi, madaniyat va sivilizatsiya.	2
S11	Qadriyatlar falsafasi. (Akseologiya)	2
S12	Mantiq.	2
JAMI		24 soat
Mashg'ulotlar shakli: Mustaqil ta'lim (MT)		Soatlar hajmi
1.	Seminar va amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy ishlarini bajarish	26
2.	Vaziyatli masalalar (kazuclar) tuzish	10
3.	Glossariytuzish	10
4.	Berilgan mavzu bo'yicha esse yozish	20
5.	Berilgan mavzu bo'yicha referat yozish	10
JAMI		72 soat
Mustaqil ta'lim mavzulari		
MT1	Falsafaning mohiyatiga oid Sharq va G'arb mutafakkirlari ta'riflarini tasniflash va ular bo'yicha prezentatsiya tayyorlash.	
MT2	Senekaning "Lutsiliyga axloqiy xatlari" asarini o'qish va shu xatlar asosida talabalarning o'z hayoti va faoliyatiga baho berilgan esse tayyorlash.	
MT3	Abu Nasr Forobiy va G'azzoliyning falsafa ilmiga oid qarashlarini qiyosiy tahlil etish (Forobiyning "Siyosat falsafasi" va G'azzoliyning "Kimyoi saodat" asarlari asosida).	
MT4	Noklassik ontologiyaning yo'nalishlari va mohiyati bo'yicha esse tayyorlash (M.Xaydeggerning Borliq va vaqt asari asosida).	

MT5	A.Fitratning "Oilaasari"dagi oila qurish tartiblari va farzand tarbiyasiga oid g'oyalar bo'yicha esse tayyorlash.
MT6	"Aristotel, Forobiy va Kant ontologiyasida kategoriyalarning tasnifi" mavzusida esse tayyorlash, (krossvord tayyorlash).
MT7	A.Fitratning "Rahbari najot" risolasidagi "Baxtsiz odamlarning ikki toifasi"ga oid qarashlari bo'yicha esse tayyorlash, videorolik tanlovini o'tkazish.
MT8	Avloniyning "Madaniyat to'lqinlari" maqolasi va E.Tofflerning "Uchinchi to'lqin" asarini qiyosiy tahlil etish, prezentatsiya tayyorlash.
MT9	"Axborotlashgan jamiyat va uning istiqbollari" mavzusida esse tayyorlash (A.Toynbi, E.Toffler asarlarining qiyosiy tahlili asosida).
MT10	"Dunyoni estetik idrok etishda badiiy asarlarning ahamiyati" mavzusida esse tayyorlash.
MT11	"Dunyo xalqlari madaniyatidagi umumiylik va farqlar" mavzusida videorolik tayyorlash.
MT12	"Dunyo xalqlari miflari" haqida krossvord tayyorlash.
MT13	J.Rumiyning "Ovchi va lochin" rivoyatining mohiyati va uning tarbiyaviy ahamiyatini tahlil etish (Ichindagi ichindadir asari asosida).
MT14	"Zamonaviy axloqiy tarbiyaning yutuqlari va kamchiliklari" mavzusida esse tayyorlash.
MT15	"Koevolyutsiya va environmentalizm dialektikasi" mavzusida esse tayyorlash (O'zbekistonga qizil kitobga kiritilgan hayvonlar va o'simliklar haqida ma'lumotlarni aniqlash) O'zbekiston tabiati mavzusida krossvord tayyorlash.
MT16	M.Behbudiyning "Yoshlarga murojaat" va "Muhtaram yoshlarga murojaat" maqolalarini tahlil etish va esse tayyorlash.
MT17	Makiavellining "Xukmdor" asari bo'yicha taqdimot tayyorlash.
MT18	G'azzoliyning "Tavba" asarini tahlil etish va talabalarning o'z faoliyatida mavjud ofatlarni aniqlash va o'ziga baho beruvchi esse tayyorlash.
MT19	Ibn Tufaylva Ibn Sinoning "Xay ibn Yakzono'g'li" risolasini qiyosiy tahlil etish va essetayyorlash.
MT20	"Korrupsiyaning mohiyati va uning oqibatlari" mavzusida viktorina o'tkazish, video roliklar tanlovini tashkil etish.
MT21	"O'zbekistonda korrupsiyaga qarshi kurash mexanizmlari" mavzusida esse tayyorlash.
MT22	Nizomul mulkning "Siyosatnoma" asari bo'yicha jamiyat boshqaruviga oid g'oyalarni tahlil etish va esse tayyorlash.
MT23	S.Xantingtonning "Sivilizatsiyalar to'qnashuvi" asarini o'qish va mohiyati

Talabani fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

90-100 ball- 5 baho "a'lo"

Talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy, kreativ fikrlay oladi, fanlararo (mavzulararo) mantiqiy bog‘lanishni tushunadi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo‘llay oladi, fan (mavzu)ning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalayoladi, aytib eradi, boshqalarga o‘rgatadi hamda fan(mavzu) bo‘yicha tasavvur, ko‘nikma va bilimga ega o‘ladi;
70-89 ball- 4 baho “yaxshi”
Talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo‘llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatni yaxshi tushunadi, biladi, ifodalayoladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega bo‘ladi;
60-69 ball - 3 baho “qoniqarli”
talaba olgan bilimni amalda qo‘llayoladi, fanning (mavzuning) mohiyatni tushunadi, biladi, qisman aytib beradi hamda fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega bo‘ladi;
0-59 ball -2 baho - “qoniqarsiz”
Talaba fan dasturini o‘zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega emas.

Oraliq nazorat turini o‘tkazish va mazkur nazorat turi bo‘yicha talabaning bilimni baholash tegishli fan bo‘yicha o‘quv mashg‘ulotlarini olib borgan professor-o‘qituvchi tomonidan amalga oshiriladi.

Yakuniy nazorat turini o‘tkazish va mazkur nazorat turi bo‘yicha talabaning bilimni baholash o‘quv mashg‘ulotlarini olib bormagan professor-o‘qituvchi tomonidan amalga oshiriladi.

Tegishli fan bo‘yicha o‘quv mashg‘ulotlarini olib borgan professor-o‘qituvchi yakuniy nazorat turini o‘tkazishda ishtirok etmaydi.

Talaba tegishli fan bo‘yicha yakuniy nazorat turi o‘tkaziladigan muddatga qadar oraliq nazorat turini topshirgan bo‘lishi shart.

Bir fanga ajratilgan auditoriya soatining 25 foizini va undan ortiq soatni sababsiz qoldirgan yoki joriy va oraliq nazorat turlarini topshirmagan, yohud ushbu nazorat turlari bo‘yicha qoniqarsiz baho bilan baholangan talaba ushbu fandan chetlashtirilib, yakuniy nazoratga kiritilmaydi hamda mazkur fan bo‘yicha tegishli kreditlarni o‘zlashtirmagan hisoblanadi.

Yakuniy nazorat turiga kiritilmagan yoki kirmagan, shuningdek, ushbu nazorat turi bo‘yicha qoniqarsiz baho olgan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

Akademik qarzdor talabalar ta‘til vaqtida yoki keyingi semestrlar mobaynida tegishli fanlardan o‘zlashtirilmagan kreditlar miqdoriga mos ravishda bazaviy to‘lov-kontrakt miqdoridan kelib chiqqan holda to‘lovni amalga oshirgandan so‘ng o‘zlashtirilmagan fanlarni o‘z hisobidan qayta o‘qish huquqiga ega bo‘ladi.

Joriy baholash	Oraliq nazo	Yakuniy naz	O‘zlashtirish ko‘rsat

Worksh op, W		Vazifa/topshiri qlar V/T Loyiha, L		rat, ON	orat, YaN	kichi, O'zK
20 %		20 %		20 %	40 %	100 %
JN	ON	JN+ON	YN	UMUMIY		
40	20	60	40	100		Maksimum
		36	24	60		Minimum

Kredit olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, mavzular doirasida bilim ko'nikmalariga ega bo'lish, falsafiy, tasavvufga doir mavzular haqida mustaqil mushohada yurita olish uchun talabalar quyidagi talablarni to'liq bajarishlari kerak:

- har bir darsga muntazam ravishda (yozma va og'zaki vazifalarni bajargan holda) tayyorgarlik ko'rish va darslarda faol ishtirok etish;
- mustaqil ta'lim o'zlashtirish uchun zarur bo'lgan vazifalarni bajarish;
- joriy, oraliq nazorat bo'yicha berilgan vazifalarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test va/ yoki yozma ishtirok etish.

Asosiy adabiyotlar	
1.	Falsafa. Darslik // Ahmedova M.A. umumiy tahriri ostida. – T.: O'FMJ, 2006.
2.	Po'latova D.A., Fayzixo'jayeva D.E. Mantiq. O'quv qo'llanma. – T.: TDSHI, 2013.
3.	Философия. Учебник. Под ред. А.Н.Чумакова. – Т.: Вузовский учебник. – М., 2018. (Электрон).
4.	Иззетова Э.М. Философия. Практикум по изучению дисциплины. Учебное пособие. В двух частях. – Т.: ТДШУ, 2022.
5.	Иззетова Э.М. Философия. Учебник. Часть первая. – Т.: ТДШУ, 2023.
Tavsiya qilinadigan qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoyev Sh.M. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. – Toshkent: O'zbekiston, 2024.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. – Toshkent: O'zbekiston, 2023.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va faravon yashaylik. 5-jild. – Toshkent: O'zbekiston, 2023.
4.	Mirziyoyev Sh.M. Inson qadri, uning huquq va erkinliklari, qonuniy manfaatlar uchun. – Toshkent: O'zbekiston, 2022.

5.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. To'ldirilgan ikkinchi nashri. – Toshkent: O'zbekiston, 2022.
6.	Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: O'zbekiston, 2016.
7.	2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi// https://www.lex.Uz
8.	Yoshlar ma'naviyatini yuksaltirish, ularning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish bo'yicha muhim vazifalar belgilab berildi (Besh tashabbus)// http://www.uza.uz/oz/politics/prezident-yeshlar-manaviyatini-yuksaltirish-ularning-b-sh-va-19-03-2019
9.	Pulatova D. Falsafa. Falsafaasoslarining mantiqan-tizimlashgan amaliy kursi. O'quv qo'llanma. – T.: TDSHI, 2011.
10.	Po'latova D. Qodirov M. va boshq. Falsafa tarixi: Sharq falsafasi. O'quv qo'llanma. – T.: TDSHI, 2013.
11.	Po'latova D., Ruzmatova G. G'arb falsafasi tarixi. Darslik. – T.: Effekt-D, 2021.
12.	Pulatova D., Ro'zmatova G., Jalolova O'. Axloqshunoslik. O'quv qo'llanma. – T.: TDSHI, 2013.
13.	Falsafa. Ensiklopedik lug'at. – T.: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2010.
14.	Falsafa qomusiylug'at. – T.: Sharq, 2004.
15.	Пулатова Д.А., Иззетова Э.М. Философия. Учебное пособие. – Т.: ТДШИ, 2013.
16.	Кармин А.С., Бернацкий Г.Г. Философия. Учебное пособие. – М., 2009. (Электрон).
17.	Словарь философских терминов. – М.: Инфра-М, 2010. (Электрон).
18.	Гетманова А.Д. Учебник логики. Учебник. – М.: Кнорус, 2011. (Электрон).
19.	Никитина И.П. Эстетика. Учебник. – М.: Юрайт, 2012. (Электрон).
20.	Гусейнов А.А. Этика. Учебник. – М.: МГУ Юрайт, 2013. (Электрон).
21.	Основы философии. Учебник. Издание 2-е, перераб., доп./Под ред. М.А. Ахмедовой, В.С. Хана. – Т.: Мехнат, 2004.
22.	Abdulla Sher. Axloqshunoslik. Darslik. – T.: O'FMJ, 2010.
23.	Abdulla Sher. Estetika. Darslik. – T.: O'zbekiston, 2016.
24.	Shermuhamedova N. Falsafa, darslik – Toshkent: Idris Abduraufnashr, 2021.
25.	Davronov Z., Shermuhamedova N, Qahharova M, Nurmatova M, Husanov B, Sultonova A. Falsafa, o'quv qo'llanmasi – Toshkent: TMU, 2019.
26.	Saifnazarov I., Muxtorov A., Ernazarov D, Usmonov F. Falsafa, o'quv qo'llanmasi – Toshkent: Innovation rivojlanish nashriyot – matbaa uyi, 2021.
27.	Madayeva Sh., Shermuhamedova N. va boshqalar Falsafa, o'quv qo'llanmasi.

	– Toshkent, 2019.
28.	Mirziyoyev Sh.M. Hozirgi zamon va Yangi O‘zbekiston. – Toshkent: O‘zbekiston, 2024.
29.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo‘lini qat’iy davom ettiramiz. 6-jild. – Toshkent: O‘zbekiston, 2023.
30.	Bertrand Russell. The Problems of Philosophy. 1990. The Problems of Philosophy by Bertrand Russell Open Library
31.	Will Durant. The Story Of Philosophy, 1926. The Story Of Philosophy by Will Durant Open Library
32.	Garcia-Portela. Rectifying Climate Injustice: Reparations for Loss and Damage, 2025. https://garcia-portela.com/book/
Scopusdan maqolalar	
33.	Lusk, Greg. Artificial Intelligence in Climate Science: From Machine Learning to Neural Networks. 2026. Artificial Intelligence in Climate Science: From Machine Learning to Neural Networks Springer Nature Link (formerly SpringerLink)
34.	Thornhill, John T. In Defense of Metaphysics: A Kantian Approach to the Philosophy of Chiropractic. 2025. In Defense of Metaphysics: A Kantian Approach to the Philosophy of Chiropractic - ScienceDirect
Axborotmanbalari	
1.	https://podcasts.ox.ac.uk/series/general-philosophy
2.	https://openstax.org/books/introduction-philosophy/pages/1-introduction
3.	https://philosophybreak.com/reading-lists/
4.	https://plato.stanford.edu/entries/scientific-method/

Dastur mualliflari:	Sh.N.Sulaymonova – TDSHU “Sharq falsafasi va germenevtika” kafedrasida o‘qituvchisi.
E-mail:	shaxnozanodirovna@gmail.com
Tashkilot:	Toshkent davlatsharqshunoslik universiteti, “Sharq falsafasi va germenevtika” kafedrasida.

MS